

De diabeteslobby

Een kleine groep onderzoekers, allemaal in dienst van de farmaceutische industrie óf door hen gesponsord, bepaalt de wetenschappelijke opinievorming over de behandeling van diabetes mellitus. Slechts een klein deel van de publicaties in wetenschappelijke bladen is afkomstig van onafhankelijke onderzoekers.

Dit zijn de belangrijkste conclusies van Nederlands onderzoek naar de achtergronden van de auteurs van RCT's van in PubMed geïndexeerde tijdschriften over bloedsuikerverlagende geneesmiddelen in de periode 1993 tot 2014. Hun PubMed-search leverde 3782 RCT's op, met in totaal 13.592 auteurs. De auteurs van de top-110 (dat is nog geen 1%) waren verbonden aan 1227 (32%) publicaties, 91% van deze onderzoeken was aantoonbaar gesponsord door de farmaceutische industrie en bij slechts 6% van de RCT's kon men ervan uitgaan dat de onderzoeken onafhankelijk tot stand waren gekomen. Van deze 110 auteurs was 44% in dienst van de farmaceutische industrie en was 56% verbonden aan een academisch centrum dat nauwe banden had met de farmaceutische industrie. Auteurs in dienst van de farmaceutische industrie had-

den minder kans om als eerste auteur genoemd te worden dan auteurs met een academische affiliatie. Het mediane aantal *conflict of interest*-meldingen bij de top-10 van de academische onderzoekers was 16. Dit doet vermoeden dat de farmaceutische industrie meer dan alleen een eerste auteurschap in het vooruitzicht heeft gesteld voor publicatie in een vooraanstaand medisch tijdschrift.

Als de farmaceutische industrie met minder dan 1% van de onderzoekers eenderde van alle RCT's kan controleren, dan heeft de diabeteslobby zorgelij-

ke proporties aangenomen. Het is niet onwaarschijnlijk dat de farmaceutische industrie het medisch discours over tal van andere onderwerpen op dezelfde wijze beïnvloedt. De geloofwaardigheid van de medische wetenschap staat op het spel als de invloed van de farmaceutische industrie op de wetenschappelijke opinievorming niet radicaal aan banden wordt gelegd.

Bèr Pleumeekers

Holleman F, et al. Productivity of authors in the field of diabetes: bibliographic analysis of trial publications. *BMJ* 2015;350:h2368.

Foto: Hollandse Hoogte/Corbis

Tevredenheid over terminale zorg

Uit Engels onderzoek blijkt dat de familie van terminale patiënten niet altijd tevreden is over de aan huis geleverde zorg in de laatste 3 maanden. De vraag is of we in Nederland vergelijkbare resultaten zouden krijgen bij een dergelijk tevredenheidsonderzoek.

Het onderzoek vond plaats in Londen. Familieleden van patiënten die overleden waren aan kanker in de periode 2009-2010 kregen een schriftelijke enquête thuisgestuurd. De tevredenheid van familieleden over de aan huis geleverde terminale zorg gedurende de laatste 3 maanden door de huisarts

werd vergeleken met de terminale zorg die geleverd werd door specialisten palliatieve zorg en door wijkverpleegkundigen.

De familie was het minst tevreden over de huisartsen: 55% (95%-BI 51 tot 59) beoordeelde de zorg als excellent of zeer goed. De specialisten palliatieve zorg scoorden het hoogst: 78% (95%-BI 74 tot 82), terwijl de wijkverpleegkundigen een tevredenheid van 68% (95%-BI 64 tot 73) voor excellent/zeer goed lieten zien.

De tevredenheid over de door de huisarts geleverde terminale zorg nam flink toe als deze 3 of meer visites aflegde in die periode van 3 maanden: 65% van de familieleden gaf het oordeel excellent/zeer goed tegenover 41% bij minder dan 3 visites.

Het lijkt erop dat de palliatieve zorg in Nederland beter geregeld is dan in een grote stad als Londen. Met onze palliatieve zorgteams, palliatieve kaderartsen en hospices verwacht ik dat de resultaten beter zijn: ik kan me met name niet voorstellen dat er in Nederland palliatieve patiënten zijn die in de laatste 3 maanden van hun leven minder dan 3 visites krijgen.

Wim Verstappen

Pivodic L, et al. Home care by general practitioners for cancer patients in the last 3 months of life: An epidemiological study of quality and associated factors. *Palliat Med* 2015 June 2. pii: 0269216315589213; [Epub ahead of print].